

Usnesení Nejvyššího soudu ČSFR ze dne 21.05.1991, sp. zn. RTovp 29/91, ECLI:CZ:NS:1991:RTOVP.29.1991.1

Číslo: 3/1992

Právní věta: Ak bolo pôvodné konanie zastavené v dôsledku smrti obvineného, po podaní žiadosti podľa § 33 ods. 1 zák. č. 119/1990 Zb. v znení zák. č. 47/1991 Zb. sa postupuje podľa príslušných ustanovení platného Trestného poriadku v tom štádiu a pred tým orgánom činným v trestnom konaní sa však už ustanovenie § 11 ods. 1 písm. e) Tr. por. nepoužije, pretože tým by sa znemožnila rehabilitácia osôb stíhaných pre trestné činy uvedené v § 2 a § 4 zák. č. 119/1990 Zb. v znení zák. č. 47/1991 Zb., ale právoplatne neodsúdených.

Soud: Nejvyšší soud ČSFR

Datum rozhodnutí: 21.05.1991

Spisová značka: RTovp 29/91

Číslo rozhodnutí: 3

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Rehabilitace soudní, Zastavení trestního stíhání

Předpisy: 141/1992 Sb. § 11 odst. 1 písm. e 119/1990 Sb. § 33 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Najvyšší súd ČSFR na žiadosť o pokračovanie v trestnom stíhaní podanú podľa § 33 ods. 1 zák. č. 119/1991 Zb. na základe odvolania obvineného zrušil rozsudok bývalého Štátneho súdu z 28. 9. 1949 sp. zn. Or III 250/49 a vec vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie súdu prvého stupňa.

Z odôvodnenia:

Rozsudkom býv. Štátneho súdu, odd. v Bratislave, zo dňa 28. 9. 1949 sp. zn. Or III 250/49 bol J. I. uznaný za vinného 1) zo zločinu zbehnutia podľa § 183, § 197 č. 3 voj. tr. zák.; 2) zo zločinu nešetrenia služobných predpisov podľa § 286 písm. f), § 288 voj. tr. zák.; 3) zo zločinu vojenskej zrady podľa § 6 č. 2 al. 1 zák. č. 50/1923 Zb.; 4) zo zločinu velezrady podľa § 1 ods. 2 zák. č. 231/1948 Zb.; 5) zo zločinu vyzvedačstva podľa § 5 ods. 1, 2 písm. b) zák. č. 231/1948 Zb.

Za to mu bol uložený okrem degradácie a vylúčenia z vojska trest smrti povrazom. Ďalej bola vyslovená strata čestných občianskych práv na 10 rokov, konfiškácia celého majetku obžalovaného a prepadnutie sumy 6090,- Kčs, ktorá bola zhabaná obžalovanému.

Uvedený rozsudok nenabudol právoplatnosť, pretože hneď po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní

dňa 28. 9. 1949 podal proti nemu obžalovaný odvolanie proti výrokom o vine i proti trestu.

Ešte predtým, ako bolo toto odvolanie prerokované súdom vyššieho stupňa, obžalovaný J. I. dňa 15. 12. 1949 vo výkone väzby zomrel. Preto uznesením býv. Štátneho súdu, odd. v Bratislave, zo dňa 21. 7. 1950 sp. zn. Or III 250/49 bolo ďalšie trestné konanie proti nemu zastavené.

Dňa 13. 3. 1991 bola k Vyššiemu vojenskému súdu v Trenčíne doručená žiadosť matky obžalovaného M. I. o pokračovanie v trestnom konaní jej syna J. I. na základe zák. č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii.

Uznesením predsedu senátu vyššieho vojenského súdu zo dňa 16. 4. 1991 sp. zn. 2RTv 52/91 bolo potom rozhodnuté, že podľa § 33 ods. 1 zák. č. 119/1990 Zb. sa v trestnom stíhaní J. I. pre už vyššie uvedené činy pokračuje. Na základe tohoto rozhodnutia bola trestná vec J. I. predložená k Najvyššiemu súdu ČSFR na prerokovanie podaného odvolania.

Obhajca na verejnom zasadnutí konanom o tomto odvolaní zotrval na jeho písomnom odôvodnení a ďalej ho doplnil. Navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie, pričom by mal aplikovať zákon o súdnej rehabilitácii, prípadne čiastočne obžalovaného oslobodiť spod obžaloby.

Zástupca generálneho prokurátora ČSFR na verejnom zasadnutí poukázal na kolíziu ustanovení § 33 ods. 1 zák. o súdnej rehabilitácii a § 11 Tr. por. a navrhol v bodoch 3, 4 a 5) výroku o vine napadnutého rozsudku zastaviť trestné stíhanie rozhodnutím podľa § 2 ods. 2 zák. o súdnej rehabilitácii, za ostatné určiť primeraný trest a ohľadne týchto činov vec postúpiť vyššiemu vojenskému súdu na prieskumné konanie podľa § 4 zák. o súdnej rehabilitácii.

Najvyšší súd ČSFR sa predovšetkým musel zaoberať vzájomným vzťahom ustanovení § 33 ods. 1 zák. č. 119/1990 Zb. v znení zák. č. 47/1991 Zb. (ďalej len zák. o súdnej rehabilitácii) a § 11 ods. 1 písm. e) Tr. por. Podľa § 33 ods. 1 zák. o súdnej rehabilitácii môžu osoby uvedené v § 5 ods. 1 tohoto zákona podať žiadosť o pokračovanie zastaveného alebo prerušeného pôvodného trestného stíhania. Pokračovať možno v trestnom stíhaní na žiadosť i vtedy, ak bolo pôvodné stíhanie zastavené pre smrť obvineného. Ak by sa však po pokračovaní malo rešpektovať ustanovenie § 11 ods. 1 písm. e) platného Trestného poriadku, muselo by sa trestné stíhanie vlastne ihneď zastaviť z toho istého dôvodu, pre ktorý už raz zastavené bolo. Tým by ustanovenie § 33 ods. 1 zák. o súdnej rehabilitácii v týchto prípadoch stratilo zmysel a takýto jeho výklad by bránil rehabilitácii, pretože napriek žiadosti podanej podľa § 33 ods. 1 zák. o súdnej rehabilitácii by umožňoval opätovne zastaviť trestné stíhanie z tých istých dôvodov podľa platného Trestného poriadku, a ani § 11 ods. 2 Tr. por. by nedovoľoval v ňom pokračovať. Ustanovenie § 33 ods. 1 zák. o súdnej rehabilitácii treba teda chápať ako osobitnú úpravu, ktorá vylučuje použitie § 11 ods. 1 písm. e) Tr. por. v pokračujúcom konaní po podaní žiadosti osôb uvedených v § 5 ods. 1 zák. o súdnej rehabilitácii. Napokon ani v iných prípadoch aplikácie zákona o súdnej rehabilitácii nebráni smrť odsúdeného tomu, aby prebehlo rehabilitačné konanie a aby bolo vydané rozhodnutie o rehabilitácii (§ 2 ods. 2, § 16 zák. o súdnej rehabilitácii).

Ďalšou otázkou je, ktorými ustanoveniami sa má pokračovanie v trestnom stíhaní spravovať. Pretože § 33 ods. 4 zák. o súdnej rehabilitácii dopadá len na rozhodovanie podľa oddielu druhého až piateho citovaného zákona, zatiaľ čo ustanovenie § 33 ods. 1 cit. zák. je v jeho oddieli ôsmom, neexistuje výslovná právna úprava, podľa ktorej sa má v pokračujúcom trestnom stíhaní postupovať. Zo samej podstaty pokračovania vyplýva, že bude začaté v tom štádiu pôvodného konania a pred tým orgánom činným v trestnom konaní, kde došlo k jeho zastaveniu alebo prerušeniu. Pri pokračovaní v uvedenom zmysle pôjde o riadne trestné stíhanie, ktoré je prípustné len podľa zákona a pretože ten neustanovuje inak, musia sa sudy pri pokračovaní v trestnom stíhaní spravovať príslušnými ustanoveniami teraz platného Trestného poriadku, čo platí aj pre ostatné orgány činné v trestnom

konaní. Z týchto dôvodov Najvyšší súd ČSFR dospel k záveru, že nič nebráni tomu, aby ako odvolací orgán preskúmal rozsudok býv. štátneho súdu zo dňa 28. 9. 1949 sp. zn. Or III 250/49 napadnutý včas podaným odvolaním zomrelého obžalovaného J. I.

V ďalšej časti odôvodnenia sa Najvyšší súd ČSFR zaoberal skutočnosťami, ktoré ho viedli k zrušeniu napadnutého rozsudku a k tomu, aby vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prerokovanie a rozhodnutie.